

Lettersierschildpadden

Hulp gezocht bij het tellen van schildpadden

Zoetwaterschildpadden worden in Nederland al decennialang in de vrije natuur aangetroffen. Het gaat hierbij om uitgezette of ontsnapte exemplaren die zich dikwijls jarenlang weten te handhaven. De verwachting is dat door de strikte verbodsbepalingen vanuit de EU-exotenverordening de verschillende lettersierschildpadden langzaam zullen verdwijnen uit de Nederlandse natuur. Om de aantalsverschuivingen van de in de vrije natuur levende lettersierschildpadden te kunnen volgen, is in 2019 een speciaal monitoringsprogramma opgestart. De monitoring wordt in 2020 voortgezet en jouw hulp daarbij is zeer welkom!

Wereldhandel en de Unielijst

Momenteel komen in Nederland drie verschillende ondersoorten van de lettersierschildpad voor in de vrije natuur. Het gaat om de roodwangschildpad, geelwangschildpad en de geelbuikschildpad. Lettersierschildpadden zijn enorm populair geweest binnen de dierenhandel. Zo zijn in de jaren '90 meer dan 52 miljoen roodwangschildpadden vanuit de Verenigde Staten naar Europa geïmporteerd. Vanwege potentiële invasiviteit in Europa is in 1997 een verbod op de import van roodwangschildpad ingesteld, maar al snel namen geelbuikschildpad en geelwangschildpad de markt over. Sinds 2016 zijn echter alle lettersierschildpadden opgenomen op de lijst van invasieve exoten die wordt vastgesteld door de Europese Unie ("Unielijst"). Hierdoor is er een verbod gekomen op de import, handel, bezit, kweek en transport van deze schildpadden. Eigenaren van lettersierschildpadden mogen de dieren die zij op het moment van inwerkingtreding in bezit hadden, blijven houden totdat deze een natuurlijke dood sterven.

Monitoring

Vooralsnog wordt er vanuit gegaan dat lettersierschildpadden zich in Nederland momenteel nog niet in het wild kunnen voortplanten; er is dus geen sprake van zichzelf instandhoudende populaties. Dit gegeven, gecombineerd met het handels- en kweekverbod, zorgen er voor dat er in de toekomst steeds minder lettersierschildpadden in de Nederlandse natuur worden verwacht. Om deze reden, wordt in Nederland niet ingezet op een actieve bestrijding, maar wordt een vinger aan de pols gehouden middels monitoring. Voor het eerst is daarmee een exotische reptielensoort binnen het NEM Meetprogramma Reptielen van RAVON opgenomen.

Geelbuikschildpad te herkennen aan de bredere gele dwarsband achter het oog, die meerdere lengtestrepen met elkaar verbindt. (Foto: Jelger Herder)

Vrijwilliger Hubert Reumers speurt met een verrekijker de waterkant af op zoek naar zonnende schildpadden. (Foto: Naomi Lambrixx)

Eerste resultaten

In totaal hebben in 2019 11 vrijwilligers in 17 verschillende kilometerhokken lettersierschildpadden geteld. Het record aantal schildpadden dat dit jaar tijdens één ronde werd geteld, bedraagt 19 schildpadden. Naast lettersierschildpadden werden er ook andere waterschildpadden waargenomen, waaronder de zaagrugschildpad (*Graptemys sp.*). De meest bijzondere waarneming was een Chinese weekschildpad (*Pelodiscus sinensis*). Deze soort werd nog niet eerder in de Nederlandse vrije natuur gezien.

Help mee!

Om een groot aantal locaties te kunnen monitoren zoeken wij vrijwilligers die geïnteresseerd zijn om mee te helpen bij het onderzoek. De monitoring houdt in dat jaarlijks vier telrondes worden uitgevoerd op één of meerdere vaste locaties. Een overzicht van alle voorgeselecteerde monitoringslocaties is te vinden op <https://www.ravon.nl/kaartmodule>. Maar misschien weet je zelf nog andere locaties waar schildpadden worden gezien? Voorwaarde voor een monitoringslocatie is dat er minimaal drie lettersierschildpadden voorkomen en dat het een geïsoleerd water is. Lijkt het je leuk mee te tellen en/of weet je een geschikte locatie, laat het ons zeker weten!

Meer informatie is te vinden op onze website:

www.ravon.nl/lettersierschildpad

Aanmelden of locaties doorgeven kan via een mail naar: n.lambrixx@ravon.nl

Naomi Lambrixx & Richard Struijk RAVON